

ORGALIM, İLKBAHAR 2023 RAPORUNU YAYIMLADI

Avrupa Teknoloji Endüstrilerinde Durgun Görünüm Hakim

Bu yıla Avrupa Teknolojisi Endüstrisi geçen yılın sonbahar dönemine kıyasla iyimser başlamış olsa da genel görünüm durgun seyrediyor, yılın geneline dair beklentilerse daha ılımlı. 2023 yılı sonunda reel ciro artışı %2,3 olarak öngörülüyor.

Talebin beklenenden güçlü olmasıyla birlikte 2022 yılında reel ciro artışı %4,8 olarak tahmin edilmektedir. Arz tarafındaki problemlerin çözülmesinin yanı sıra birçok sektörde bekleyen siparişlerin fazlalığı da her geçen gün artmaya devam ediyor. Küresel anlamda endüstriyel talep yavaşlarken, hem verilen yeni siparişler azalıyor hem de sıkı finansal koşullar ve azalan karlılık oranları nedeniyle yapılan yatırımlarda daralma yaşanıyor.

Avrupa Teknoloji Endüstrisindeki istihdam artışı ise bu sene %2,1 ile sınırlı kaldı. İstihdam artışındaki beklenti daha büyükken, Avrupa genelinde yaşanan işçi kıtlığı nedeniyle sınırlı kaldı.

Öne çıkan başlıklar kısaca şöyle:

- 2022 yılında talep beklenenden daha güçlüydü.
- 2023 yılının sakin geçmesi bekleniyor.
- İstihdam sıkı bir pazarda yüksek seyrediyor.
- Yatırım yapma isteği zayıf kalmaya devam ediyor.
- Üretici fiyatları zirvede.
- Birim işçilik maliyetleri, endüstriyel rekabet gücünün zayıflığını ortaya koyuyor.

2022 Yılında Talep Beklenenden Güçlüydü

Avrupa Teknoloji Endüstrisi açısından 2022 yılı çalkantılı geçse de olumlu hava bozulmamış, %4,8'lik reel ciro artışıyla 2021 yılından daha yüksek bir artış oranı beklenmektedir.

Geçen yılın başında hızla yükselen enerji ve girdi fiyatları, tüm olumsuz yönleriyle birlikte Rusya-Ukrayna Savaşı ve Covid sonrası yakalanan olumlu havanın sona ermesi genel olarak sektörde karamsar bir tabloya neden olmuştur. Talep, yılın ilk yarısındaki yüksek sipariş iş yükünün de yardımıyla şaşırtıcı derecede güçlü bir şekilde artarken, kış döneminde gaz stoklanması ve enerji krizi korkusuyla yıl sonunda tekrar düşüşe geçmişti.

İş gücü ve malzeme arzındaki sıkıntılar yıl boyunca devam etmiştir. İş gücü piyasası tarafında sorun hem vasıflı hem de vasıfsız işçi kıtlığı ile daha da artmıştır.

Materyal tarafında ise özellikle endüstriyel metaller ve elektronik bileşenler için her yerde mevcut olan sıkıntılar, 2022' yılında üretim kapasitelerini büyük ölçüde kısıtlamıştır. Buna ek olarak, yaşanan sıkıntıların üzerine maliyet hesaplamalarını öngörülemez hale getiren uzun teslimat süreleri ve artan enerji fiyatları eklenmiştir.

2023 Yılı'nın Sakin Geçmesi Bekleniyor

Tedbirli bir rahatlama duygusuna en çok katkı sağlayan durum, bu kış enerji krizine dair en kötü korkuların gerçekleşmemiş olmasıdır. Enerji piyasalarında fiyatların daha da gevşemesi beklenmekle birlikte üretici fiyatlarının zirve yapması rahatlama trendini tersine döndürebilir. Aynı zamanda, arz tarafında ürünlere ulaşabilirlik giderek artmaktadır. Bu arada çoğu sektörde, özellikle uzun teslimat süreleri olanlarda, sipariş yığılması yüksek olmaya devam ediyor. Özellikle teslimat sürelerinin uzadığı bazı sektörlerde bekleyen sipariş sayısı her geçen gün artmaktadır.

Olumsuz taraftan bakıldığında ise endüstriyel talepte yaşanan küresel düşüş kendini daha az sipariş sayılarıyla göstermektedir. Eğer üretimdeki büyüme biriken siparişlere bağlı kalınmadan korunmak isteniyorsa, önümüzdeki dönemde talebin güçlenmesi gerekmektedir. Ancak şu anda buna dair bir emare görünmemektedir.

S&P firmasının Euro Bölgesi için yayınladığı "Sanayi için Satın Alma Yöneticileri Endeksi", Mart ayında %47,3'e kadar düştü. Sonbahara kıyasla hafif bir iyileşme görülse de bu durum Euro Bölgesi'nde endüstriyel aktivitelerde daralmanın yakın olduğuna işaret etmektedir.

Çin'den kaynaklı ivmelenme, şu anda piyasalardaki sakin seyrediş ve belirsizlik açısından en önemli soru işaretlerinden birisidir. Çin ekonomisi için 2023 yılında koyulan %5'lik büyüme hedefi son yılların en düşüğü olarak göze çarpmaktadır. Öte yandan Covid uygulamalarının kalkmasıyla birlikte Çin ekonomisinde yaşanacak canlanmanın sektörde büyüme ivmesini artıracığına dair büyük bir umut mevcut. Çin, teknoloji endüstrisi için önemli bir ihracat ve ithalat pazarıdır, Ayrıca Avrupa Teknoloji Endüstrisi de yüksek teknoloji alanındaki ayrışmaların ve ön malzeme ithalatındaki kısıtlamaların olumsuz etkilerine sıkça maruz kalmaktadır. Bu nedenle Çin'in Avrupa Teknoloji Endüstrisi için önemi yadsınamaz.

Piyasaya dair en önemli belirsizliklerden birisi azalan karlılık ve sıkı finansal koşullar nedeniyle yatırımlardaki azalma beklentisidir. Artan faiz oranlarıyla birlikte bankaların kredi verme noktasındaki isteksizliği, şirketlerin finansman bulmasını oldukça zorlaştırmaktadır. Bu durum

yalnızca teknoloji sektörü için değil potansiyel müşteri sektörler için de büyük bir problemdir. Bu durumun devam etmesi talep tarafında önemli sıkıntılar yaratabilir.

İstihdam Sıkı Pazarda Yüksek Seyrediyor

Avrupa Teknoloji Sektöründeki istihdam, sektörün giderek zorlaşan rekabetçi yapısına rağmen 2022 yılında %2,1 artarak 11,19 milyon kişiye ulaştı. Mevcuttaki yüksek istihdam seviyesi, Covid krizi ve sonrası dönemde orta vadede varlığını sürdürmeye devam edecektir.

İstihdamda büyüme çok daha yüksek gerçekleşebilirdi ancak Avrupa genelinde yaşanan iş gücü kıtlığı büyümeyi baskılamıştır. 2023 yılında istihdamın aynı seviyede kalması beklenmektedir ancak bu firmaların iş gücü ihtiyaçlarını tam olarak karşıladıkları anlamına gelmemektedir. Birçok sektörde bekleyen siparişlerin yetişmesi için ekstra iş gücüne ihtiyaç duyulmakta ancak iş gücü piyasası artan bu talebi karşılayamamaktadır.

Yatırım Yapma İsteği Zayıf Kalmaya Devam Ediyor

Teknoloji sektörü açısından yapılan yatırım seviyesi, kısa ve orta vadede endişe yaratabilecek bir göstergedir. Geçen yıl yapılan yatırımlarda %3,1 düşüş yaşanmış, bu yıl düşüşün kuvvetlenerek %7,5 gibi daha yüksek bir orana ulaşması beklenmektedir.

Yaşanan düşüşün sebepleri oldukça açıktır. Her şeyden önce mevcut küresel belirsizlik, şirketleri yatırım yapma konusunda frenlemekte ve temkinli davranmaya itmektedir. Avrupa'da yürürlüğe giren bir dizi yasa, benzeri görülmemiş belirsizlikler yaratmaktadır. Sektörün büyük kısmında karlılık oranları oldukça azalmış, bu durum yatırım için daha az fon anlamına gelmektedir. Covid sonrası telafi edici yatırımlar da tamamlanmıştır. Son olaraksa yükselen faiz oranları yatırımların gelişimini olumsuz etkilemektedir.

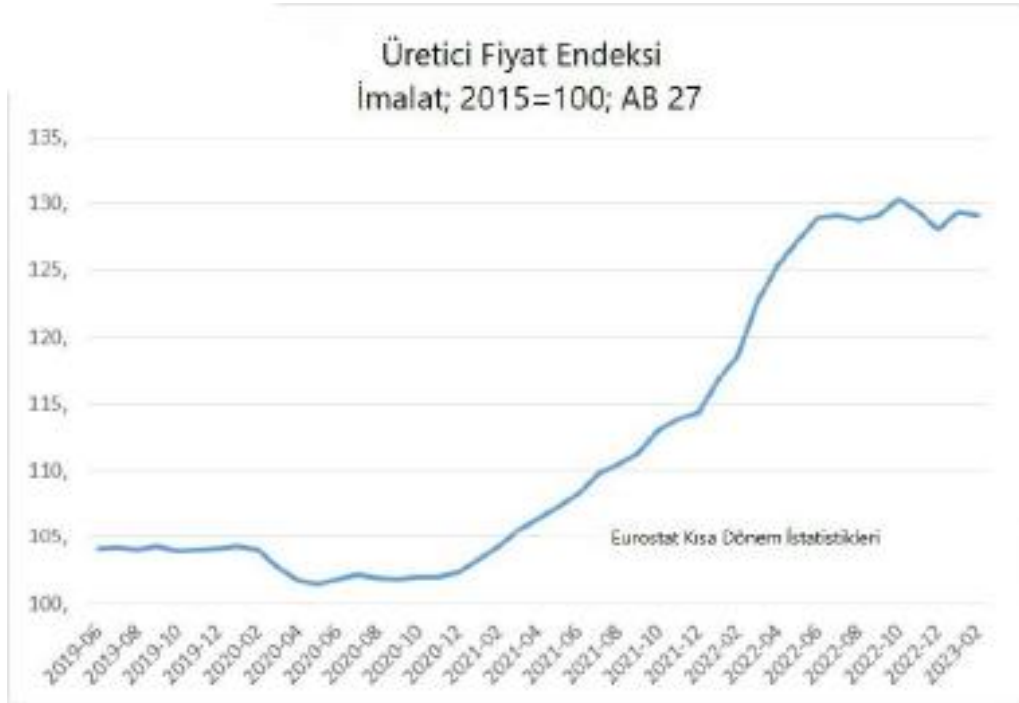
Yukardaki paragrafta bahsi geçen dinamikler müşteri sektörler için de geçerlidir. Teknoloji sektörü, sermaye mallarına yönelik azalan talepten muzdariptir, bu durum üretim beklentilerini kısıtlamaktadır. Özellikle temiz teknoloji ve enerji geçişiyle ilgili belirli ürünlerin üretimi için benzeri görülmemiş kamu sübvansiyonlarına rağmen, söz konusu faktörlerin bu yıl yine özel yatırımlar üzerinde olumsuz bir etkisi olacağını varsayılmaktadır. Bahsi geçen sebeplerden ötürü Avrupa'da yatırım koşullarının iyileştirilmesi kritik önem taşımaktadır.

Üretici Fiyatları Zirvede

Son yıllarda üretici fiyatlarında yaşanan değişim, firmalar açısından başlıca zorlayıcı unsurlardan birisi olmuştur. Bu durum firmaları fiyat artışına zorlamış ancak bu sefer ortaya çıkan yüksek fiyatlar talebi azaltmıştır. Yalnız 2022 yılında mal imalatına yönelik üretici endeksinde %15,2 oranında artış yaşanmıştır.

Endeksin gelişimi ise trendin tersine dönmesine dair bizlere umut vermektedir. Ayarlamaların yapıldığı 2023 yılı Ocak ayı haricinde 2022 yılı yazından bu yana üretici fiyatları artmamıştır. Üretici fiyatlarının düşüş eğilimine girmesi beklenmektedir ancak yine de orta vadede Covid öncesi seviyelere ulaşması pek mümkün görünmemektedir.

Üretici Fiyat Endeksi

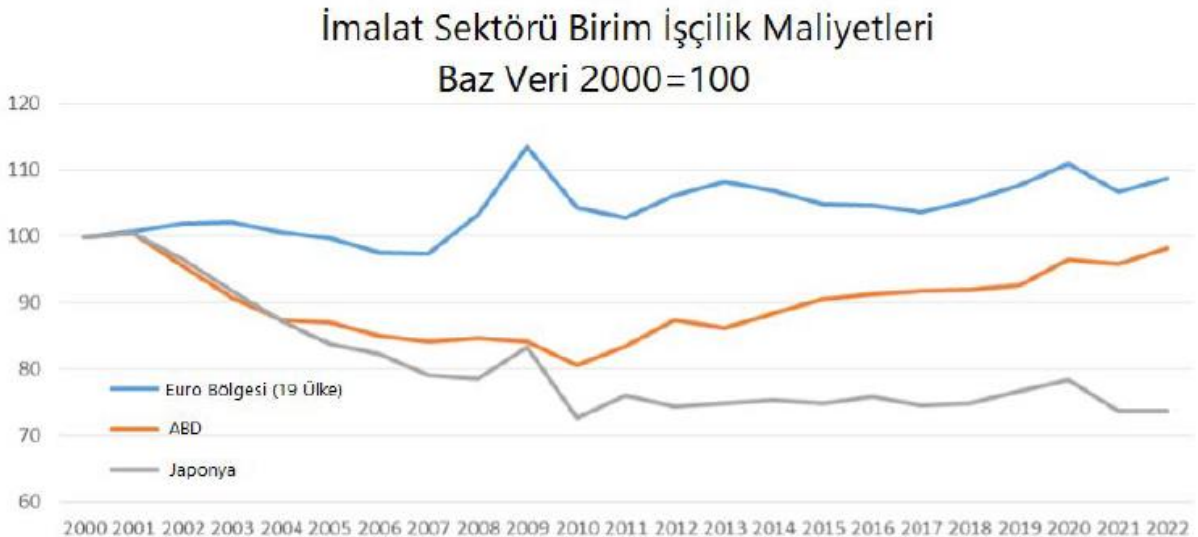

Birim İşçilik Maliyetleri, Endüstriyel Rekabet Gücünün Zayıflığını Ortaya Koyuyor

ABD, Japonya ve Euro bölgesinin birim işçilik maliyetleri karşılaştırıldığında, açıkça Avrupa sanayisinin birim işçilik maliyetlerindeki değişim nedeniyle rekabet gücünü kaybettiği görülmektedir. Yükselen birim işçilik maliyetleri ile üretkenliğin birbirine ayak uyduramayacağı görülmektedir.

2000 yılından itibaren yayınlanan OECD verilerine göre imalat sektörü birim işçilik maliyetleri Japonya'da %26,3; ABD'de %1,8 düşmüştür. Euro Bölgesinde ise birim işçilik maliyetleri %8,8 artmıştır. Grafikten de görüleceği üzere bu durum 2008-2009 finansal krizi öncesinde başlamıştır. Birden artan enflasyon, Avrupa'da birim işçi maliyetlerinin geleceğinde önemli bir belirleyici olacaktır. Avrupa Teknoloji Sektörü açısından üretkenlik seviyesindeki yüksek bir artış, rekabetçilik gücünü artırması açısından ön koşul olacaktır.

İmalat Sektörü Birim İşçilik Maliyetleri

Kaynak: 04-2023 dönemi OECD Dataverisi; Japonya ve ABD'nin 2022 verileri toplam ekonomi üzerinden hesaplanmıştır.

Anahtar Göstergeler

2,906 milyar EURO

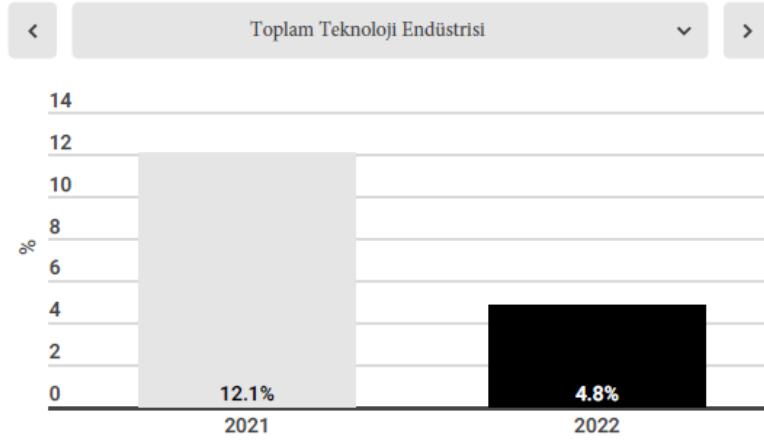
2022 yılında Avrupa
Teknoloji Endüstrisi'nin
nominal ciro değeri

11.19 milyon

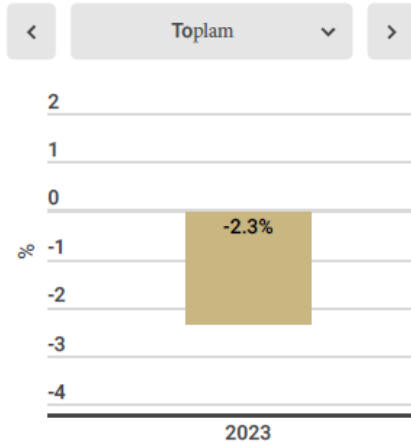
2022 yılı Avrupa Teknoloji
Endüstrisi'nin doğrudan
istihdamı

Yıllık Reel Ciro Değişimi (%)

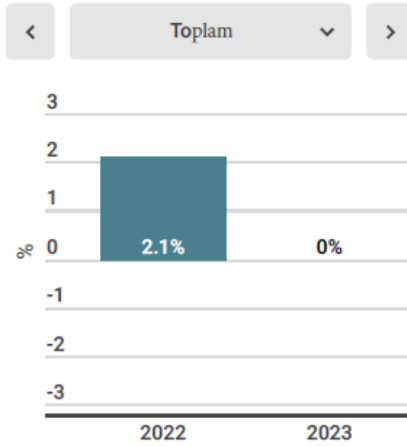

Kaynak: NACE 25/26/27/28/33 Eurostat Ciro Endeksi AB 27; kısa dönem istatistikleri; aynı NACE Kodları için AB Üretici Fiyat Endeksi ile düzeltilmiş fiyatlardır

Organim Reel Ciro Tahmini

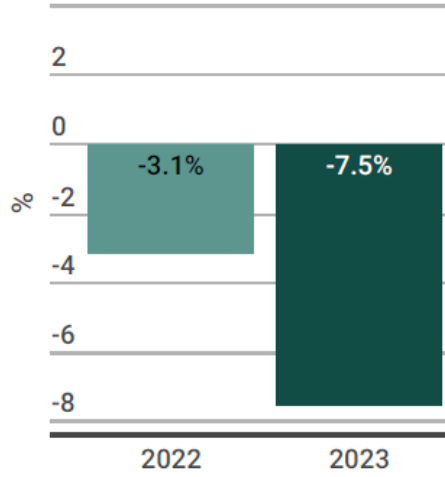
Organim İstihdam Artışı ve Tahmini

Kaynak: Yıldan yıla E&S WG Tahminleri; NACE 25/26/27/28 ve Eurostat ayrıntılı işletme istatistikleri; teknoloji endüstrisi toplamı NACE 32.5 ve 33 içermektedir.

Orgalim Yatırım Tahmini (Toplam Teknoloji Endüstrisinde Artış)

Reel Yatırım için Orgalim Öngörüsü Toplam Teknoloji Endüstrisi

Kaynak: Yıldan yıla E&S WG Tahmini; NACE 25/26/27/28

Metal Teknolojileri- Beklentiler Zayıf

- 2023 yılı reel cirosunda %3,1 azalış bekleniyor
- 2022 yılı reel cirosunda %1,9'luk marjinal bir artış
- Otomotiv tarafındaki toparlanma sektöre destek çıkacak

Metal teknolojileri sektörü, düzeltilmiş fiyatlara göre %1,9 ciro artışı ile 2022 yılını marjinal olarak yüksek kapattı. Alman otomotiv sektöründeki artış ile 2023 yılında talep tarafında bir miktar ivmelenme yaratılabilir. 2023 yılı için VDA (Alman Otomotiv Endüstrisi Birliği) üretimde %6'lık bir artış beklemektedir. Ancak 10,3 milyonluk araç üretimine rağmen Alman otomotiv endüstrisi kriz öncesi 11,4 milyonluk üretim seviyesinin altındadır.

Üretim tarafında belirsizlik halen hakimdir. Hem vasıflı hem de vasıfsız işçi tarafındaki eksiklik sınırlayıcı bir etken olmaya devam etmektedir.

Mevcut perspektiften bakıldığında, 2023 yılında üretimde %3,1'lik bir düşüş beklenmektedir.

Elektrik Mühendisliği ve Elektronik Sektörü- 2022'den Sonra Beklentiler Düşük

2022 yılında üretim reel anlamda %6,9 arttı
2023 yılında %0,7'lik kısmi bir düşüş bekleniyor
Komponent eksikliği sınırlayıcı bir faktör olmaya devam ediyor

2022 yılında dijitalleşme ve otomasyona yapılan yüksek yatırımlar, elektrik mühendisliği, elektronik ve bilişim teknolojileri sektörlerindeki talebi güçlü tuttu. Reel anlamda üretim %6,9 arttı (nominal olarak %13'den fazla).

2023 yılında ise reel anlamda üretimde %0,7'lik bir düşüş bekleniyor. Küresel anlamda talepte yaşanan azalmanın bu sektörde de hissedilmesi bekleniyor ve birçok şirket hala ham madde temininde sorunlar bildiriyor. Bu durum üretimi daha pahalı hale getirmekte ve sipariş işleme sürelerini uzatmaktadır. Ancak, son yıllarda üretimde yaşanan büyük artışlar nedeniyle, üretimin mevcut yüksek seviyeden biraz gerilemesi olumsuz görülmemeli, baz etkisi olarak değerlendirilmelidir. Sektörde hala önemli bir düşüş belirtisi görülmemektedir.

Makine mühendisliği sektörü- Tedarik Zincirindeki Sıkıntılar Hala Etkili

2022 yılında reel ciro artışı %4,2 olarak gerçekleşti
2023 yılında %3,4'lük azalış bekleniyor
Fazla sayıda siparişin birikmesi ve yatırım beklentileri olumlu

Sipariş defterlerinin doluluk durumu, tedarik zincirinde yaşanan sıkıntılara rağmen makine mühendisliği tarafında üretimin reel olarak %4,2 oranında artmasına yardımcı olmuştur. Bekleyen sipariş sayısı her geçen gün artıyor ancak talepteki azalma yeni siparişlere de yansıyor.

2023 yılında üretimde %3,4'lük azalma bekleniyor. Beklentiler geçen sonbahara göre daha iyimser. Bunda bekleyen siparişlerine fazlalığı ve ılık geçen kış ayının etkisi büyük. Temiz teknolojiye yapılan yatırımlar nedeniyle makine mühendisliği sektörlerindeki yatırım artışı, 2023'teki talebi desteklemeli ve orta vadede en azından belirli sektörler için olumlu ivme sağlamalıdır. Ancak bilgi teknolojileri tarafındaki uzman eksikliği üretim kapasitelerini kısıtlamaktadır.